

Spis treści

Przedmowa (<i>Andrzej Richling, Katarzyna Ostaszewska</i>)	9
I. Położenie fizycznogeograficzne (<i>Andrzej Richling</i>)	11
II. Struktura i rzeźba powierzchni	15
1. Struktury tektoniczne (<i>Maria Korotaj-Kokoszczyńska</i>)	15
1.1. Położenie Polski na tle struktur tektonicznych Europy	15
1.2. Jednostki strukturalne Polski	16
1.2.1. Jednostki prekambryjskie	16
1.2.2. Jednostki paleozoiczne	18
1.2.3. Jednostki laramijskie	19
1.2.4. Jednostki alpejskie	21
2. Przedkenozoiczne etapy rozwoju rzeźby (<i>Maria Korotaj-Kokoszczyńska</i>)	21
3. Zarys rozwoju rzeźby w trzeciorzędzie (<i>Danuta Kosmowska-Suffczyńska</i>)	27
4. Geneza i rozwój rzeźby w czwartorzędzie (<i>Danuta Kosmowska-Suffczyńska</i>)	32
4.1. Rozwój rzeźby w okresie preplejstocenu	38
4.2. Rozwój rzeźby w plejstocenie	38
4.3. Rozwój rzeźby w holocenie	67
5. Współczesne procesy morfogenetyczne (<i>Mirosław Bogacki</i>)	71
Literatura	82
III. Klimat (<i>Maria Stopa-Boryczka, Jerzy Boryczka</i>)	84
1. Naturalne zmiany klimatu	84
2. Rola cyrkulacji atmosferycznej w kształtowaniu klimatu	89
3. Bilans energii słonecznej	96
4. Cechy termiczne klimatu	100
5. Cechy wilgotnościowe klimatu	104
6. Ekstremalne zjawiska atmosferyczne	110
7. Cechy oceaniczne i kontynentalne klimatu	111
8. Regiony klimatyczne	114
9. Antropogeniczne zmiany klimatu	122
Literatura	126
IV. Wody (<i>koordynacja Małgorzata Gutry-Korycka</i>)	128
1. Bilans wodny (<i>Małgorzata Gutry-Korycka</i>)	128
2. Wody podziemne	131

2.1. Typy poziomów wodonośnych (<i>Jarosław Suchożebrski</i>)	131
2.2. Dynamika stanów wody (<i>Małgorzata Gutry-Korycka</i>)	136
2.3. Zasoby wód (<i>Jarosław Suchożebrski</i>)	137
2.4. Termika wód (<i>Aneta Afelt</i>)	138
2.5. Cechy chemiczne (<i>Jarosław Suchożebrski</i>)	139
2.6. Zmiany zanieczyszczenia (<i>Jarosław Suchożebrski</i>)	139
3. Źródła (<i>Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska</i>)	141
3.1. Rodzaje wypływów wód podziemnych.	141
3.2. Rejony występowania.	141
3.3. Ustrój hydrologiczny	143
3.4. Charakterystyka jakościowa	144
3.5. Degradacja źródeł	146
4. Mokradła (<i>Dariusz Woronko, Maciej Lenartowicz</i>)	146
4.1. Typy mokradeł	146
4.2. Rola w cyklu hydrologicznym	148
4.3. Rozmieszczenie mokradeł	148
4.4. Przekształcenia, degradacja i ochrona.	149
5. Rzeki	151
5.1. Geneza i ewolucja den dolin i sieci rzecznej (<i>Małgorzata Gutry-Korycka</i>)	151
5.2. Podział hydrograficzny (<i>Małgorzata Gutry-Korycka</i>)	152
5.3. Zmienność odpływu (<i>Małgorzata Gutry-Korycka</i>)	154
5.3.1. Nizówki i susze (<i>Barbara Nowicka</i>)	157
5.3.2. Wezbrania i powodzie (<i>Barbara Nowicka</i>)	158
5.4. Ustroje hydrologiczne (<i>Urszula Somorowska</i>)	165
5.5. Rumowisko rzeczne (<i>Artur Magnuszewski</i>)	168
5.6. Zmiany zanieczyszczenia (<i>Maciej Lenartowicz</i>)	171
6. Jeziora (<i>Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska</i>)	173
6.1. Geneza i typologia	175
6.2. Ustrój hydrologiczny	178
6.2.1. Zmiany stanów wody	179
6.2.2. Funkcje hydrologiczne	180
6.2.3. Termika wód, złodzenie	181
6.2.4. Typy troficzne	182
6.3. Zmiany zanieczyszczenia	183
7. Zbiorniki retencyjne (<i>Zdzisław Mikulski</i>)	184
7.1. Typy i funkcje	184
7.2. Rola zbiorników retencyjnych w cyklu hydrologicznym	185
8. Morze Bałtyckie i wody przybrzeżne (<i>Artur Magnuszewski, Zdzisław Mikulski</i>)	188
8.1. Geneza i struktura	188
8.2. Bilans wodny	192
8.3. Cechy środowiska morskiego.	193
8.4. Dopływ materii i ochrona wód morskich	195
Literatura	195
V. Gleby (<i>Bogumił Wicik</i>)	201
1. Fizycznogeograficzne uwarunkowania rozwoju gleb.	201
1.1. Warunki klimatyczne	201
1.2. Skały macierzyste gleb	202
1.3. Rzeźba jako czynnik glebotwórczy.	208
2. Procesy glebotwórcze	209

3. Klasyfikacja gleb	214
4. Główne typy genetyczne gleb	219
4.1. Dział I. Gleby litogeniczne	219
4.2. Dział II. Gleby autogeniczne	223
4.2.1. Rząd A. Gleby czarnoziemne	223
4.2.2. Rząd B. Gleby brunatnoziemne	225
4.2.3. Rząd C. Gleby bielicoziemne	232
4.3. Dział III. Gleby semihydrogeniczne	234
4.4. Dział IV. Gleby hydrogeniczne	236
4.4.1. Rząd A. Gleby bagienne	236
4.4.2. Rząd B. Gleby pobagienne	238
4.5. Dział V. Gleby napływowe	239
5. Wykorzystanie, degradacja i ochrona gleb	241
Literatura	242

VI. Świat żywy (*Andrzej Samuel Kostrowicki*) 245

1. Wprowadzenie	245
2. Przemiany biosfery na ziemiach polskich	247
3. Struktura przestrzenna świata żywego Polski	258
3.1. Statystyka fauny i flory	258
3.2. Typologia areologiczna taksonów roślin i zwierząt Polski	259
3.2.1. Elementy kierunkowe we florze i faunie Polski	261
3.2.2. Zasięgi pionowe we florze i faunie Polski	264
3.2.3. Endemity we florze i faunie Polski	265
3.2.4. Dynamika areatów	265
3.2.5. Struktura migracji behawioralnych	266
4. Struktura ekologiczno-przestrzenna świata żywego Polski	268
5. Biogeograficzna regionalizacja Polski	280
5.1. Regionalizacja biogeograficzna Polski na podstawie zróżnicowania flory i fauny	280
5.2. Regionalizacja ekologiczno-krajobrazowa	285
6. Człowiek a świat żywy – elementy biogeografii praktycznej	286
7. Ochrona przyrody i jej biogeograficzne uwarunkowania	288
Literatura	292

VII. Krajobrazy naturalne 293

1. Pojęcie krajobrazu (<i>Andrzej Richling</i>)	293
2. Krajobraz naturalny, pierwotny, kulturowy i potencjalny (<i>Andrzej Richling</i>)	294
3. Założenia typologii krajobrazu naturalnego Polski (<i>Andrzej Richling</i>)	296
4. Charakterystyka klas krajobrazu	299
4.1. Krajobrazy nizin (<i>Andrzej Richling</i>)	299
4.2. Krajobrazy wyżyn i niskich gór (<i>Ryszard Czarnecki</i>)	301
4.3. Krajobrazy gór średnich i wysokich (<i>Wojciech Lewandowski</i>)	304
4.4. Krajobrazy dolin i obniżen (<i>Andrzej Richling, Wojciech Lewandowski</i>)	308
5. Ewolucja krajobrazu naturalnego (<i>Katarzyna Ostaszewska</i>)	309
6. Wykorzystanie krajobrazu (<i>Andrzej Richling, Wojciech Lewandowski</i>)	315
7. Zagrożenia i ochrona krajobrazu (<i>Ewa Malinowska, Marek Zgorzelski</i>)	317
Literatura	322

VIII. Regionalizacja fizycznogeograficzna (<i>Andrzej Richling</i>)	324
1. Typologia a regionalizacja	324
2. Zasady regionalizacji.	324
3. Regionalizacja Polski – rys historyczny	326
4. Polska na tle podziału fizycznogeograficznego Europy	327
5. Regionalizacja fizycznogeograficzna Polski	331
Literatura	333
Indeks rzeczowy	335